

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA HELSINGIN YLIOPISTON VÄLINEN SOPIMUS VUOSILLE 2025-2028

1. Korkeakoulujen yhteiset tavoitteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja yliopisto ovat yliopistolain (558/2009) 48 §:n 1 momentin nojalla sopineet yliopiston toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, T&K-rahoituslain toimeenpanosta, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiosta 2030 sekä korkeakoulun strategiasta.

Korkeakoulu edistää toiminnallaan seuraavia hallitusohjelmaan sekä ministeriö- ja toimialakohtaisiin strategioihin perustuvien tavoitteiden toteutumista:

Suomalaisen tieteen ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tasoa ja vaikuttavuutta nostetaan. Yliopistot lisäävät ja uudistavat tohtorikoulutusta siten, että tutkinnon suoritusajat lyhenevät, koulutuksen laatu paranee ja osaaminen siirtyy nykyistä nopeammin työelämän käyttöön. Korkeakoulut lisäävät kotimaisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa tehtävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan ekosysteemeihin perustuvaa yhteistyötä.

Korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrä nostetaan kohti 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja pidemmällä aikavälillä OECD:n kärkimaiden tasolle. Samanaikaisesti korkeakoulut huolehtivat korkeakoulutuksen laadusta. Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia vahvistetaan korkeakoulujen tarjontaa uudistamalla ja rahoituspohjaa laajentamalla. Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden ja tutkijoiden määrää lisätään ja samanaikaisesti parannetaan heidän valmiuksiaan työllistyä valmistumisen jälkeen Suomeen.

Korkeakoulut profiloituvat sekä terävöittävät koulutuksen ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintansa vahvuusalueitaan.

Korkeakoulujen toiminta edistää yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemista, kestävä kehitystä ja kaksoissiirtymää.

Korkeakouluja johdetaan hyvin, työ- ja opiskeluhuvinvointiin panostetaan ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä huolehditaan systemaattisesti.

2. Korkeakoulun profiili ja vahvuusalat

Helsingin yliopisto profiloituu korkeatasoisena, kansainvälisesti tunnustettuna, monitieteisenä tiedeyliopistona. Yliopistolla on merkittävä vastuu sivistyksen ja kestävä hyvinvoinnin rakentajana sekä globaalien ongelmien ratkaisujen etsimisessä ja yhteiskunnan kehityksen edellyttämän korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden turvaamisessa. Yliopisto huolehtii valtakunnallisesta vastuustaan kouluttaa suomen ja ruotsin kielen taitoisia asiantuntijoita.

Yliopiston strategiset painoalueet sopimuskaudella ovat:

- Tutkimus, infrastruktuurit, innovaatiot
- Opetus, ohjaus ja oppiminen
- Globaali yhteistyö ja vaikuttavuus
- Kestävä hyvinvointi
- Toimintaedellytykset

Keskeisiä alueita, joiden ratkaisemisessa yliopiston tuottamaa laaja-alaista tutkimustietoa hyödynnetään ovat Ilmastonmuutoksen torjuminen, luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden ja hyvinvoinnin turvaaminen sekä yhteiskunnan eheyden ylläpitäminen. Hyvinvoiva, yhdenvertainen ja osallistuva yliopistoyhteisö on menestyksen edellytys. Helsingin yliopiston tavoitteena on edelleen olla kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu sivistysyliopisto.

Yliopisto on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

3. Korkeakoulun strategiset tavoitteet ja tutkintotavoitteet 2025-2028

3.1. Korkeakoulun strategiset tavoitteet

Helsingin yliopisto vahvistaa asemaansa kansainvälisesti merkittävänä, aloitteellisena ja näkemyksellisenä vaikuttajana. Yliopisto nostaa merkittävästi sisäänottoaan ja lisää määrääjassa valmistuvien opiskelijoiden määrää, vahvistaa kansainvälistymistään sekä kehittää pitkäjänteisesti tutkimusinfrastruktuureja. Yliopisto ottaa kehittämisalueet huomioon perusrahoitusta kohdentaessaan.

Tutkimusinfrastruktuurit

Helsingin yliopisto panostaa tutkimusinfrastruktuureihin, jotta yliopisto ja Suomi voivat lisätä kansainvälistä kilpailukykyään maailman johtavien tutkimusmaiden joukossa. Yliopisto jatkaa toimintaansa kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimusinfrastruktuureissa, jotka tuottavat kansallista ja kansainvälistä lisäarvoa. Niiden avulla yliopisto kehittää eri tasoista yhteistyötä, luo synergioita ja mahdollistaa tarkoituksenmukaisten infrastruktuurien yhteiskäytön sekä vähentää päällekkäisiä resurssointia. Uudenlaisilla yhteistyöasetelmilla yliopisto käynnistää innovatiivisia hankkeita, jotka johtavat uusien teknologioiden ja käytännön sovellusten kehittämiseen.

Yliopiston tutkimusinfrastruktuuri-toiminnan suunnittelu, valinnat, kehittäminen ja seuranta perustuvat akateemisten yksiköiden kehittämissuunnitelmiin. Tavoitteena on, että vuonna 2026 kehittäminen yksiköissä pohjautuu kokonaisvaltaiseen elinkaarisuunnitelmaan ja ennakointiin. Vuoteen 2027 mennessä kokonaisvaltainen suunnittelu tehdään myös yliopistotasoisena. Kansainvälisiin tutkimusinfroihiin osallistuakseen Helsingin yliopisto panostaa myös paikallisen ja kansallisen tutkimusinfrastruktuurin kehittämiseen, ml. tarvittavat henkilöstöresurssit. Korkeatasoisen ja edelleen kehittyvän tieteellisen tutkimuksen toteuttamiseksi yliopisto vahvistaa yliopiston tutkimusinfrastruktuuri-ohjelmaa ja tutkimusinfrastruktuurien rahoitusta ottaen huomioon koko infrastruktuurikenttäänsä paikallisista infroista kansainvälisiin infrastruktuureihin.

Korkeakoulutettujen määrän lisääminen ja opintoprosessien kehittäminen

Yliopisto vahvistaa rooliaan kansallisessa koulutustason nostossa ja kiinnittää erityistä huomiota opintoprosessien kehittämiseen. Toiminta tapahtuu "HY>20 % -ohjelman" puitteissa, jonka rungon muodostaa kaksi toimenpidekokonaisuutta: 1) toimenpiteet koulutuksen, opetuksen ja opintojen sujuvuuden kehittämiseksi ja opintoihin sitouttamiseksi heti ensimmäisestä vuodesta alkaen ja 2) vuosittaiset aloituspaikkalisäykset.

Korkeakoulutettujen määrän lisäämiseksi Helsingin yliopisto kasvattaa aloituspaikkamääriä erityisesti aloilla, joilla on kansallisesti tunnustettu osaajapula ja tarve korkeakoulutetuille asiantuntijoille. Lisäksi yliopisto lisää kansainvälisiä kandi-, maisteri- ja tohtoriohjelmaa sekä tehostaa opintojen valmistumista tavoiteajassa. Opiskelupaikkojen lisääntyessä näitä voidaan tarjota aiempaa enemmän myös epätyypillisesti korkeakoulutukseen suuntaaville nuorille.

Yliopisto kehittää koulutusohjelmia keväällä 2024 julkaistun koulutusohjelmien arvioinnin suositusten pohjalta yliopistotasoisina toimenpiteinä ja koulutusohjelmakohtaisesti. Toimenpiteiden keskiössä ovat erityisesti opintopolkujen hallinta, niveltävien sujuvuus kandi-ohjelmasta maisteriohjelmaan ja edelleen tohtorikoulutukseen, horisontaalisten siirtymien kehittäminen koulutusohjelmien sisällä ja välillä, opintojen viivästymistä estävät keinot ja kansainvälisten ohjelmien strateginen merkitys sekä koulutusohjelmien perustaminen ja lakkauttaminen yliopiston strategisina valintoina.

Yliopisto uudistaa kaikkien koulutusohjelmien opetussuunnitelmat siten, että niissä huomioidaan entistä tiedostetummin tutkimusperustaisuus, opiskelijamäärien ja opetusresurssien tarpeen kasvu sekä pedagoginen hyvinvointi. Osaamistavoitteiden päivittämisen lisäksi tarkastetaan erityisesti opintojen sujuvuuteen ja työelämään sijoittumiseen yhteydessä olevia tekijöitä. Opetussuunnitelman suunnittelun ja toteuttamisen tueksi tehostetaan sekä opettajien että muiden keskeisten toimijoiden pedagogista ja ohjauksellista osaamista sekä valmistellaan hankintaa opetussuunnitelman ja opetusohjelman suunnittelun tuen digitaalisesta järjestelmästä. Opettajien akatemian pedagogista asiantuntemusta ja osaamista hyödynnetään opetuksen kehittämisen tukena.

Yliopisto yhtenäistää digitaalista oppimisympäristöä ja tekee sen saavutettavammaksi. Yliopisto kehittää tekoälyä hyödyntävää toimintamallia opiskelun ja ohjauksen ennakoivan tuen tarpeen tunnistamiseksi sekä siihen perustuvia ennaltaehkäiseviä palveluita. Yliopisto päivittää aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytänteet (HY-AHOT 2.0) ja ottaa käyttöön avoimen väylän kaikilla koulutusaloilla. Vuonna 2026 yliopisto tuoteistaa opetussuunnitelman päivittämisen yhteydessä tutkintokoulutusta tukevia jatkuvan oppimisen koulutuspalvelutuotteita (ml. MOOC:t, pienet osaamiskokonaisuudet). Yliopiston tavoitteena on kandidaalitieteissä opiskelukokemuksen hyväksi arvioineiden (rahoitusmallivastaukset 3 tai yli) osuuden nostaminen yli 90 %:in.

Kansainvälistyminen

Yliopisto toteuttaa vuosina 2025-2028 globaaliiohjelman, joka edistää globaalien ongelmien ratkaisuja yhdessä kansainvälisten kumppanien kanssa, lisää yliopiston kansainvälistä houkuttelevuutta ja parantaa sen kilpailukykyä ja pitovoimaa. Ohjelma rakentuu yliopiston vahvan ja monitieteisen tutkimuksen pohjalle edistään myös tutkimukseen pohjautuvaa koulutusyhteistyötä, liikkuvuutta ja vaikuttavuutta. Yliopiston globaaliiohjelma etenee vaiheittain: vuonna 2025 USA, Pohjoismaat, ja Uusi Kielibuusti, vuonna 2026 kumppanuus eteläkorealaisten ja japanilaisten yliopistojen kanssa, Europe Hub, Afrikka II ja vuonna 2027 kanadalainen strateginen kumppanuus. USA-ohjelma rakentuu Fulbright-yhteistyöstä sekä Yhdysvaltoihin suuntautuvan tutkimus- ja innovaatioyhteistyön kehittämisestä yhdessä Aalto-yliopiston kanssa (FARIA 2.0). Uusi Kielibuusti vahvistaa monipuolista ja räätälöityä S2-opetusta kasvaviin tarpeisiin hyödyntäen digitaalisia ja tekoälypohjaisia ratkaisuja. Uusi Kielibuusti toteutetaan yhteistyössä Aalto-yliopiston ja metropolialueen ammattikorkeakoulujen kanssa. Vuoden 2028 lopussa globaaliiohjelman osaohjelmista tulee vakiintunutta toimintaa, joille on kyetty varmistamaan monipuolinen rahoituspohja erityisesti kansainvälisen kilpaillun rahoituksen myötä.

Globaaliiohjelma ankkuroituu yliopiston strategian lupaukseen olla vahva globaali vaikuttaja vuoteen 2030 mennessä. Yliopisto jatkaa toimintaansa yhtenä SIMHE-vastuukorkeakouluista, ja edistää monipuolista opiskelija- ja harjoitteluliikkuvuutta erilaiset opiskelijaprofiilit huomioiden. Yliopisto vahvistaa erilaisia uraohjauksen toimintamalleja erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden työllistymiseksi Suomeen.

Opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvointi

Yliopisto rakentaa "Kestävästi hyvinvoiva yliopistoyhteisö 2030" -toimintamallin. Tätä konkretisoivassa toimintaohjelmassa määritellään linjaukset yliopistoyhteisön vastuullisen ja kestävästi hyvinvoinnin tavoitteille, toimintamallille, toimenpiteille ja niiden toteuttamiselle sekä arvioinnille. Toimintamallilla a) varmistetaan kestävästi ja vastuullisesti tuottaen yliopistoyhteisölle tarvittava ennaltaehkäisevä, tukeva ja kuntouttava tuki (opiskelu- ja työkykyisyys), b) kehitetään moninaisuutta ja kestävästi hyvinvointia tukevaa esihenkilötyötä ja johtamista ja c) vahvistetaan kestävyttä, hyvinvointia ja kokonaisturvallisuutta tukevaa toimintakulttuuria. Hyvinvoinnin näkökulmasta keskitytään erityisesti yhteiskuntavastuuseen moninaisuuden edistämiseksi ja rasismien ehkäisemiseksi.

Opiskelijoiden opintojen etenemisen tueksi vahvistetaan erityisesti ohjauspolkuja, moniammatillisia tukiverkostoja ja ohjausosaamista. Yliopiston tietoa-aineistoja ja digitaalisia järjestelmiä hyödynnetään ennakoivasti opiskelijoiden tuen kohdentamisessa, hyvinvoinnin kehittämisessä ja hiilijalanjäljen arvioimisessa. Osaamisen kehittämisessä hyödynnetään uusimpia pedagogisia ratkaisuja esimerkiksi tekoälyn hyödyntämisestä opintoavustajana tai virtuaalimaailmojen simulointimahdollisuuksia tulevaisuuden erilaisten vaihtoehtojen mallintamisessa. Yliopisto luo kannusteita yhteisön jäsenten omaehtoisesta tarpeesta käynnistyvien verkostojen ja yhteistyöryhmien toiminnalle. Yliopistolaisten fyysisen hyvinvoinnin tuki toteutetaan pääkaupunkiseudun yliopistojen yhteisesti omistaman UniSportin kautta.

	Toteuma 2023	Arvio 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027	Tavoite 2028
Ulkopuolinen rahoitus, milj. euroa	360	380	400	430	450
T&K-toiminnan yritysrahoitus, milj. euroa	17,5	20	20	22	22
Valmistuneiden ulkomaisten opiskelijoiden työllistyminen Suomeen, %	44,4 (2022)	46	47	48	49
Tavoiteajassa valmistuneiden osuus tutkinnon suorittaneista kandi / maisteri, %	48,3 / 32,1	49 / 36	52 / 41	58 / 46	64 / 51

Yliopisto valmistelee vuoden 2025 aikana tutkimusinfrastruktuurien vahvistamisen seurantaan indikaattorin.

3.2. Tutkintotavoitteet

Tavoitteet	Vuosina 2025 - 2028 keskimäärin	Vuonna 2035
Ylemmät korkeakoulututkinnot	4 140	5 400
Kasvatusalat	450	
Taiteet ja kulttuurialat	45	
Yhteiskuntatieteet ja humanistiset alat	1 600	
Liiketalous, hallinto- ja oikeustieteet	490	
Luonnontieteet sekä maatalous- ja metsätieteelliset alat	1 000	
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat	200	
Lääketiede ja hammaslääketiede	240	
Terveys- ja hyvinvointialat sekä palvelualat	115	
Yliopistokohtaiset tavoitteet		
Tohtorin tutkinnot	630	
Alemmat korkeakoulututkinnot	4 000	4 700

Yliopisto vastaa osaajapulaan muun muassa seuraavin toimin:

Helsingin yliopiston opettajankoulutuksen koulutustavoitteet kaudella 2025-2028 ovat vuosittain: varhaiskasvatuksen opettajat 280 (joista ruotsinkielisiin hakukohteisiin 45), varhaiskasvatuksen erityisopettajat 50 (joista ruotsinkielisiin hakukohteisiin 5), luokanopettajat 182 (joista 42 ruotsinkielisiin hakukohteisiin), erityisluokanopettajat ja erityisopettajat 115 (joista ruotsinkielisiin hakukohteisiin 15).

Yliopisto on lisännyt pysyvästi lääketieteellisen perustutkintokoulutuksen aloituspaikkoja vuoden 2023 tasosta vähintään 15 vuodesta 2024 lähtien. Laajennuksen jälkeen yliopiston lääketieteellisen koulutuksen aloituspaikkamäärä on vuosittain vähintään 160.

Yliopisto lisää pysyvästi eläinlääketieteellisen perustutkintokoulutuksen aloituspaikkoja vuoden 2023 tasosta vähintään 20 viimeistään vuodesta 2026 lähtien. Laajennuksen jälkeen yliopiston eläinlääketieteellisen koulutuksen aloituspaikkamäärä on vuosittain vähintään 90. Lääkärikoulutuksen ja eläinlääkärikoulutuksen laajentamisen siirtymävaiheen rahoituksesta on sovittu yliopiston kanssa vuonna 2024.

Yliopisto pitää hammaslääkärikoulutuksen, logopedian ja psykologian sisäännotot vähintään vuoden 2022 tasolla. Yliopisto suuntaa yhteiskuntatieteellisen alan koulutustarjontaa vahvemmin sosiaalityön kelpoisuuden tuottavaan koulutukseen.

Yliopisto tarjoaa Suomessa säänneltyyn ammattiin ulkomailla kouluttautuneille mahdollisuuksia täydentää osaamista niin, että se vastaa toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksia.

Yliopisto edistää kansallisen LUMA(TE)-strategian ja -toimenpidesuunnitelman toimeenpanoa.

4. Rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistolle perusrahoitusta yliopistolaissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi yliopistolain (558/2009) 49§:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (170/2024) perusteella yhteensä 514 113 000 euroa momentilta 29.40.50 seuraavasti:

Laskennallisin perustein määrytyvään perusrahoitukseen 361 725 000 euroa.

Yliopiston valtakunnallisina tehtävinä on otettu huomioon SSKH, harvinaiset kielet ja kulttuurit, yliopistokeskukset (Mikkeli, Lahti), Aleksanteri-instituutti, Fysiikan tutkimuslaitos HIP, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Eläinsairaala, Kansalliskirjasto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (Krimo), Kuluttajatutkimuskeskus KTK, harjoittelukoulu, LUMA-keskus Suomi, Graduate School of Economics, Ilmakehätieteiden keskus INAR. Perusrahoitukseen sisältyy vuosittain yhteensä 58 325 000 euroa (rahoitustaso vuonna 2025) kauden 2025-2028 valtakunnallisten tehtävien perusteella.

Strategiaperusteista rahoitusta kohdennetaan yliopistolle yhteensä 35 500 000 euroa vuonna 2025 ja 35 500 000 euroa/v vuosina 2026-2028. Strategiarahoitusta kohdennetaan sopimuksen kohdassa 3 nimettyihin yliopiston strategian mukaisiin kehittämistoimiin seuraavasti:

- Tutkimusinfrastruktuurien pitkäjänteinen kehittäminen 18 000 000 euroa/ v (2025-2028)
- Kansainvälistyminen, erityisesti Kielibuusti- ja FARIA 2.0-rahoitus 4 000 000 euroa/v (2025-2028)
- Korkeakoulutettujen määrän lisääminen ja opiskeluprosessien kehittäminen 12 500 000 euroa/v (2025-2028)
- Opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvointi, erityisesti opintojen sujuvuutta tukevat toimet ja opintopsykologipalvelut 1 000 000 euroa/v (2025-2028)

Yliopiston valtionrahoitukseen sisältyy vuonna 2025 lisäksi 52 836 000 euroa arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopiston muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistolle aiheutuneista kustannuksista.

Yliopiston valtionrahoitukseen sisältyy vuonna 2025 lisäksi yliopistolain mukaista harkinnanvaraista rahoitusta 5 727 000 euroa EU:n rahoittamien tutkimus- ja kehittämistoiminnan hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Myönnettyä rahoitusta ei saa käyttää liiketoiminnan (taloudellinen toiminta) tukemiseen. (Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä (2016/C 262/01)).

5. Seuranta

Ministeriö seuraa korkeakoulujen toimintaa, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta tilinpäätösten, tilastoseurannan ja sopimuskauden välitarkastelujen kautta. Korkeakoulu raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittain sovittavalla tavalla sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Strategiarahoituksen tasoa voidaan tarkistaa, mikäli tavoitteet eivät toteudu sopimuksessa sovitulla tavalla.

Allekirjoitukset

Sirkku Linna
Ylijohtaja

Niklas Bruun
Hallituksen puheenjohtaja

Jorma Karhu
Opetusneuvos

Sari Lindblom
Rehtori